1. ČO MÁ KAŽDÝ VEDIEŤ V PRÍPADE OHROZENIA

1.1 ODPORÚČANÉ POSTUPY PRE OBYVATEĽSTVO V PRÍPADE VZNIKU MIMOMORIADNEJ UDALOSTI

1.1.1 MAXIMÁLNA TEPLOTA

Pri vysokých teplotách v rozpätí od > 35° - 2. stupeň, sa odporúča :

1. vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
2. nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch,
3. dodržiavať pitný režim.

Pri dlhodobom dosahovaní maximálnej teploty vzduchu v rozpätí > 40°C -3. stupeň, sa odporúča :

1. vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
2. dodržiavať pitný režim,
3. nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch,
4. pri pobyte na priamom slnku používať ochranné prostriedky pred priamym slnečným žiarením (pokrývka hlavy, ochranné krémy, slnečné okuliare a pod.).

1.1.2 MINIMÁLNA TEPLOTA

Pri dosiahnutí minimálnej teplote vzduchu < - 20°C – 2.stupeň, silný mráz, sa odporúča

1. chrániť sa primerane teplým oblečením a obuvou,
2. chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom,
3. vykonať primerané opatrenia na ochranu hospodárskych plodín pred prízemnými mrazmi.

Pri dosiahnutí minimálnej teploty vzduchu < - 30°C - 3. stupeň , veľmi silný mráz, sa odporúča

1. urýchlene vyhľadať teplé miesta (obytné zariadenia),
2. vykonať primerané opatrenia v priemysle na ochranu pred silnými mrazmi (zateplenie...),
3. chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom.

1.1.3 VIETOR

Pri výskyte silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V2, priemer > 20 m/s alebo nárazy > 25 m/s) – 2 stupeň, sa odporúča :

1. nezdržiavať sa na voľných plochách,
2. nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
3. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
4. odložiť z dvorov voľne položené predmety,
5. nepúšťať von deti,
6. zabezpečiť domáce zvieratá,
7. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,

8. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi obmedziť jazdu po otvorených veterných plochách,
9. zabezpečiť okná, skleníky, voľne uložené predmety, pozbierať sušiacu sa bielizeň,
10. pri jazde automobilom znížiť rýchlosť jazdy.

Pri výskyte mimoriadne silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V3, priemer > 25 m/s alebo nárazy > 35 m/s)- 3 stupeň, sa odporúča :

1. keď nie je nutné, nevychádzať z domu,
2. nezdržiavať sa na voľných plochách,
3. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
4. nepúšťať von deti,
5. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
6. zabezpečiť žeriavy.

1.1.4 SNEHOVÉ JAZYKY A ZÁVEJE

Pri intenzívnej tvorbe snehových jazykov a závejov – 2.stupeň, sa odporúča :

1. vybaviť vozidlo zimnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
2. zabezpečiť sa komunikačnými prostriedkami (mobilný telefón, PDA, vysielačka a pod.) pre prípad núdze.

Pri mimoriadne intenzívnej tvorbe snehových jazykov a závejov -3 stupeň, sa odporúča :

1. obmedziť pohyb vo vonkajšom prostredí,
2. obmedziť jazdu vozidlom a inými prostriedkami.

1.1.5 SNEŽENIE

Pri silnom snežení, pri ktorom spadne S2, > 20 cm nového snehu za 12h, 2. stupeň, sa odporúča:

1. na horách sledovať a dodržiavať pokyny horskej služby,
2. vybaviť vozidlo príslušnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
3. v prípade mokrého snehu a silného vetra obmedziť pohyb v lese a v blízkosti elektrických vedení.

Pri mimoriadne silnom snežení pri ktorom spadne S3, > 30 cm nového snehu za 12h, 3. stupeň, sa odporúča :

1. obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri.

1.1.6 POĽADOVICA

Pri intenzívnej tvorbe poľadovice, 2. stupeň, sa odporúča:

1. obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri,
2. upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

Pri mimoriadne intenzívnej tvorbe poľadovice, 3. stupeň, sa odporúča:

1. obmedziť pobyt a pohyb i dopravnými prostriedkami v exteriéri,
2. upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

1.1.7. BÚRKY

Pri výskyt silných búrok spojených s prívalovými zrážkami s úhrnmi (BD2, >30mm za 1h) a nárazy vetra s rýchlosťou (BV2, >25m/s), 2. stupeň, sa odporúča:

1. nezdržiavať sa na voľných plochách,
2. nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
3. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
4. odložiť z dvorov voľne položené predmety,
5. zabezpečiť domáce zvieratá,
6. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
7. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
8. vo voľnej krajine pri búrke prečkať v automobile, alebo vyhľadať nižšie polohy(pozor na ich prípadné zatopenie),
9. nezdržiavať sa pri vysokých stožiaroch alebo vysokých stromoch,
10. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

Pri výskyte mimoriadne silných búrok spojených s prívalovými zrážkami s úhrnom (BD3, 40 mm za 1h) a nárazmi vetra s rýchlosťou (BV3, >35 m/s), 3. stupeň, sa odporúča:

1. keď nemusíte, nevychádzať z domu,
2. nepúšťať von deti,
3. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
4. nezdržiavať sa pri stožiaroch vysokého napätia alebo vysokých stromoch,
5. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),
6. zabezpečiť obydlie pred vniknutím vody.

1.1.8 DÁŽĎ

Pri výskyte intenzívneho dažďa s úhrnom zrážok (D2, > 50mm za 12h), 2. stupeň, sa odporúča:

- v prípade kritického nedostatku času:

Zanechať akékoľvek činnosti a rýchlo sa odobrať na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.) alebo vopred určené miesto.

- pokiaľ máte dostatok času:

1. vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu,
2. premiestniť vybavenie domácností do vyšších poschodí,
3. uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
4. pripraviť si vozidlo pre prípad nutnosti opustenia obydlia,
5. pripraviť si lieky, dokumenty, vhodné ošatenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
6. zobrať si nepremokavú obuv a odev,

7. odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
8. informovať svojich susedov,
9. pripraviť evakuáciu zvierat,
10. pripraviť si evakuačnú batožinu,
11. opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

Pri výskyte intenzívneho dažďa s úhrnom (D3, > 70mm za12h), 3. stupeň, sa odporúča:

1. dodržiavať pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledovať pokyny v hromadných informačných prostriedkoch,
2. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),
3. odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
4. uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
5. vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu

1.1.9. HMLA

Pri výskyte silných hmiel s dohľadnosťou (H2, < 300m), 2. stupeň, sa odporúča:

Ak viditeľnosť nepovoľuje ísť rýchlejšie ako 20 km/hod. a keď nie je možné rozoznať okraj cesty odstavte vozidlo. Na diaľniciach vyhľadať najbližšie odpočívadlo a počkať kým sa hmla rozplynie.

Pri výskyte mimoriadne silných hmiel (H3, < 100m), 3. stupeň, sa odporúča:

Obmedziť jazdu vozidlom z bezpečnostných dôvodov.

1.2. DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

Na privolanie pomoci stačí jediné číslo 112

112 je jednotné európske číslo tiesňového volania, ktoré funguje vo väčšine krajín v Európe. Slúži na privolanie záchranných zložiek integrovaného záchranného systému v prípade, keď je ohrozený ľudský život, zdravie, majetok alebo životné prostredie.

Volať na číslo 112 možno bezplatne a nepretržite, 24 hodín denne z akéhokoľvek telefónu – pevnej linky, mobilu či telefónnej búdky.

Číslo 112 umožňuje rýchle vyhodnotenie situácie a okamžitú reakciu záchranných zložiek, čo v praxi znamená jednoduchšiu, rýchlejšiu a pružnejšiu pomoc najmä v situáciách, keď je potrebná spolupráca viacerých zložiek integrovaného záchranného systému alebo keď si volajúci nie je istý, ktorú zložku treba kontaktovať.

Pri volaní na linku 112 sa zároveň držte týchto dobrých zásad:
- Zachovajte pokoj
- Rozprávajte pomaly, zrozumiteľne a nahlas
- Hovor uskutočnite z bezpečného a pokiaľ možno aj čo najtichšieho miesta
- Buďte trpezlivý – počkajte, kým operátor zodvihne telefón
- Nezavesujte telefón!
- Nebuďte prekvapení ak operátor sa predstaví „Linka tiesňového volania 112 Prešov“ (pôsobnosť koordinačného strediska integrovaného záchranného systému je celý kraj!)

112 – číslo, ktoré zachraňuje. Použi ho iba vtedy, ak skutočne potrebuješ pomoc.

Nezneužívaj ho, aby si ty sám raz neostal bez pomoci v núdzi !!!

NÁRODNÉ ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

HASIČI – 150

(Hasičský a záchranný zbor)

ZDRAVOTNÍCI – 155

(Záchranná zdravotná služba)

POLICAJTI – 158

(Policajný zbor)

TIESŇOVÉ VOLANIE:
18 300

(Horská záchranná služba)

HAVARIJNÁ LINKA A TIESŇOVÉ VOLANIE:
046 / 542 16 97

(Banská záchranná služba)